

Література

1. Повітряний кодекс України від 19 травня 2011 р. № 3393-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3393-17>
2. Про ліцензування видів господарської діяльності: Закон України від 2 березня 2015 р. № 222-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/222-19>
3. Офіційний сайт Державної авіаційної служби в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://avia.gov.ua/front/printer/23661>

УДК 349.6:504.3.054(043.2)

Хоменко Д. А., Шустур Є. О., студенти,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Єряшов Є. К., старший викладач

ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ В АВІАЦІЙНІЙ ГАЛУЗІ

Проблема забезпечення екологічної безпеки авіації – це складна комплексна проблема, яка може бути вирішена за допомогою технічних, економічних, організаційних і юридичних заходів.

Враховуючи той факт, що підприємства авіаційного транспорту, визнаються одними із основних забруднювачів навколишнього природного середовища, наявність якісного, дієвого нормативно-правового забезпечення екологічної безпеки в авіаційній галузі є дуже важливим у сучасних умовах при значному антропогенному навантаженні.

До основних джерел, що негативно впливають на стан довкілля та здоров'я людей в сфері авіації, необхідно віднести такі: повітряні судна здійснюють акустичний вплив на навколишнє природне середовища та викиди забруднюючих речовин, аеропорти-використовують радіотехнічні пристрої з потужними електромагнітними полями, підприємства цивільної авіації – використовують природні ресурси землю, води, нафтопродукти тощо і несуть в собі потенційну загрозу.

Найбільшими забруднювачами землі та водних об'єктів є авіаремонтні заводи та аеропорти: небезпеку несуть стоки з території аеропорту – передангарної площадки, складів ПММ, площадок для миття, дегазації літаків, в таких стоках містяться нафтопродукти, феноли, мінеральні масла, кислоти [1].

Дуже гострою на сьогодні є проблема впливу авіаційного шуму на населення і довкілля. Основними методами зниження авіаційного шуму є

розробка менш шумних повітряних суден, застосування спеціальних прийомів пілотування при зльоті та посадці, зниженню шуму сприяє також раціональна організація повітряного руху та обмеження житлової забудови поблизу аеропортів.

Основою законодавства, що регулює забезпечення екологічної безпеки авіаційної діяльності є Конституція України, де в ст. 16 визначено, що держава повинна проводити екологічну політику, спрямовану на забезпечення екологічної безпеки.

Цивільна авіація є складовою частиною єдиної транспортної системи України, тому в Законі України «Про транспорт» є ряд норм, щодо охорони навколишнього природного середовища від негативного впливу авіації, зокрема, в ст. 10 визначено, що транспортні засоби повинні відповідати вимогам безпеки, охорони праці та екології, державним стандартам, мати відповідний сертифікат, а ст. 16 передбачено, що підприємства транспорту зобов'язані забезпечувати безпеку життя і здоров'я громадян, безпеку експлуатації транспортних засобів, охорону навколишнього природного середовища [2].

Для реалізації законодавства, контролю за дотриманням вимог екологічної безпеки, забезпечення проведення ефективних заходів щодо охорони навколишнього природного середовища від негативного впливу авіації створено відповідні органи управління: зокрема, відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 06.06.2006 № 789 «Про затвердження Положення про Міністерство транспорту та зв'язку України» – Мінтрансзв'язку є головним (провідним) органом у системі центральних органів виконавчої влади з питань реалізації державної політики в галузі авіаційного, автомобільного, залізничного, морського і річкового транспорту та у сфері використання повітряного простору України, забезпечення безпеки руху, навігаційно-гідрографічного забезпечення судноплавства, торговельного мореплавства, надання послуг поштового зв'язку, телекомунікацій та інформатизації, користування радіочастотним ресурсом України. Мінтрансзв'язку відповідно до покладених на нього завдань: організовує і контролює відповідно до законодавства роботу, пов'язану із забезпеченням безпеки руху транспортних засобів, вживає заходів до зменшення шкідливого впливу функціонування транспорту на довкілля та забезпечує екологічну безпеку на транспорті [3].

Отже, подальший розвиток авіації, яка поряд з позитивним впливом на розвиток ринкових відносин, транспортної системи України є джерелом шкідливого впливу на навколишнє середовище, здоров'я людей, це в свою чергу зумовлює необхідність комплексного підходу до розв'язання екологічних проблем і забезпечення екологічної безпеки авіації. Аналіз чинного законодавства дає змогу зробити висновок про необхідність

розробки єдиного нормативного акту, який би мав назву Правила забезпечення екологічної безпеки в галузі авіації, в якому, на нашу думку, був би закладений баланс між шкідливими наслідками авіації і потенційними можливостями докiлля у самовiдновленнi з урахуванням ефективностi державних заходiв регулювання екологічної безпеки. Для цього необхідно впроваджувати нову авіаційну техніку, яка відповідає національним і міжнародним стандартам щодо шуму та емісії шкідливих речовин, розробляти нові екологічно чисті технології обслуговування і ремонту об'єктів авіації, при проектування, будівництві, ремонті, експлуатації аеропортів, аеродромів та об'єктів повітряного транспорту пріоритетними повинні бути саме вимоги екологічної безпеки.

Література

1. Андрейцев В. І. Право екологічної безпеки / В. І. Андрейцев. – К.: Знання-Прес, 2002. – 332 с.
2. Барановський В. А. Еколого-географічні дослідження проблем екологічної безпеки (сутність і складові екологічного ризику) / В. А. Барановський // Картографія та вища школа: зб. наук. пр. – Вип. 4. – К.: Укрморкартографія, 2000. – С. 2-5.
3. Толстоухов А. В. Екобезпечний розвиток: пошук стратегій / А. В. Толстоухов, М. І. Хилько. – К.: Знання України, 2001. – 332 с.

УДК 343.346(043.2)

Царук Р. О., студентка,
Інститут підготовки кадрів для органів юстиції України,
Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого, м. Харків
Науковий керівник: Гізімчук С. В., к.ю.н., доцент

СКЛАДОВІ БЕЗПЕКИ РУХУ ТА ЕКСПЛУАТАЦІЇ ТРАНСПОРТУ

Користування транспортом у повсякденному житті увійшло у звичку, однак його рух та експлуатація містить загрозу виникнення аварій, що почасти супроводжуються загибеллю людей, заподіянням шкоди їх здоров'ю, знищенням матеріальних цінностей, забрудненням довкілля. Саме тому, згідно до ст. 16 ЗУ «Про транспорт» підприємства транспорту зобов'язані забезпечувати безпеку життя і здоров'я громадян, безпеку експлуатації транспортних засобів, охорону довкілля, тобто створити і підтримувати певний стан відсутності загрози, що на теоретичному рівні може бути розподіленим на чотири складові. Першою складовою безпеки руху та експлуатації транспорту є правомірна діяльність оператора (машиніста, пілота, водія, капітана) транспортного засобу. Зокрема, згідно